

EVANGELIKUS EGYHÁZ ÉS ISKOLA.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 12 kn.
félévre 6 „
negyedévre 3 „
Egy szám ára: 24 flr.

MEGJELEN HETENKÉNT EGYSZER.

Szerkesztő- s kiadó-hivatal: Pozsony, Konventutcza 6. sz. a.

Felelős szerkesztő s kiadó:

TRSZTYÉNSZKY FERENCZ.

Hirdetés ára:

Négyhasábos petit sorként
egyszer közölve 14 flr.
többször közölve 10 flr.
Bélyegdíj: külön 60 flr.

Tartalom: Egyetemes evang. papi, theologiai és vallástanári nyugdíj-intézet. (Hörk József.) — Válasz a „Tanítók és papok“ című cikkre. (Egy tanító.) — Irodalom. — Belföld. — Vegyesek. — Pályázat.

Egyetemes evang. papi, theologiai és vallástanári nyugdíj-intézet.

Előrebocsátom, hogy a pénzügyekben egyáltalában nem vagyok szakember.

Azonban ezen kérdés oly közelről érdekel engemet és mindazokat, a kik e cím alá foglalhatók vagyunk, hogy véteknék tartom, bárki részéről is, ha ismer valami módot ennek megteremtésére és nem mondja azt el, mivel ez által nemcsak önmaga, de egyháza ellen is vét, melynek jövője igen nagy részben függ ezen kérdésnek szerencsés megoldásától. Hogy miért? azt alább legalább röviden kifejtem.

Nézetem szerint ezen kérdésnek szerencsés megoldása oly fontos, hogy zsinatunk, ha semmi egyebet sem tett volna is, mint én azt a zsinati tagok egy népes összejövetelén hangoztattam és itt nyilvánosan ismétlem, csak ezen kérdést oldotta volna meg alaposan, korszakalkotó zsinat lett volna, vagy legalább is megérdemelte volna, hogy megtartott.

Úgy vagyok meggyőződve, hogy minden tekintetben megéltünk volna mi, mint eddig, úgy ezentúl is, mert hiszen voltak szervezett kerületeink, szuperintendenciáink, volt közös szervünk az egyetemes gyűlésben és felügyelőben; az egyetemes gyűlésnek zsinati törvény úján való szervezése nem is volt olyan elhalaszthatlan szükség, no meg egyházunkban a szigorú centralisatio soha és seholsem is igen használt; hanem a miért okvetlenül kellett zsinatot tartanunk, az az életbiztosítás volt, különösen a „nervus rerum gerendarum“ törvényes uton való biztosítása és főképen papi hivatalainknak egyházunkra nézve üdvös biztosítása, hogy ne mondjam, megmentése volt. Ezen főcélznak szolgál zsinatunk legrealisabb, és áldásos, következményeiben majdan legfontosabbá válандó alkotása: a közalap is.

Ezen közalap az egyház szolgálainak tisztességes

megéllhetését, gondjainak lehető elosztatását eszközölni van hivatva. És íme, ennek is egyik főcélja a nyugdíj-intézet biztosítása, legalább is hatalmas támogatása, lehetővé tétele.

Ki nem fejezve bár, de odatörekedett az egyház a maga képviselői, zsinati atyái által, az volt a közszellem, közhangulat: biztosítsuk az egyház jövőjét; ámdé azt csak úgy biztosítjuk, ha biztosítjuk szolgálainak existenciáját; azt pedig csak úgy biztosítjuk, ha megteremtjük a közalapot és — (a tizenkettedik órában jött meg a végső consequentia megvonásának egyetemes érzete) — ha megteremtjük az egyetemes ev. egyházi nyugdíj-intézetet.

És az egyetemes ev. egyházi nyugdíj-intézet megteremtésének szükségessége, annak érzete volt oka annak, hogy a zsinat nem fejezte be működését, hanem magát csak elnapolta, azután pedig ez ügyben egy külön ülészakon napokon át tanácskozott.

Ugyanaz a Zelenka Pál, a ki az „Igénytelen javaslatban“ egy zseniális vonásokkal rajzolt, igaz, mély egyházszeretetből fakadó és igazán pompásan, alaposan megokolt substratumot adott a zsinati működésnek, ugyanaz a Zelenka Pál, ezen fáradhatatlan missionárius püspökpalástban, szakszerűen kidolgozott tervet nyújtott be az egyetemes ev. nyugdíj-intézetre nézve a zsinati nagy bizottságnak. Letette a „ház asztalára.“

Drágának találták. Semmi más baja nem volt. Hol venni annyi pénzt?

Én nem féltém! Ó kifundálta volna! Én ügyis elfogadtam volna! Csak legyen!

No, ha az drága, gondolkozzunk róla, hogyan lehetne olcsóbbat — de azért jót — teremteni. Vártam, vártam és láttam, hogy egyelőre nincs, a ki „a riadó vak mélységet fölverje szavával!“

A tiszai kerület 1893. szept. 21—22-iki közgyűlése óta, mely egy fürdőben, Tátrafüreden, tartott, egy gondolat motoszkált a fejemben! — Ecce! A tiszai kerület a gyógyfürdőben kigyógyította a maga beteg ker. nyugdíj-intézetét. Mivel gyógyította

ki? Egy fictióval! Ráfogta, nagyon okosan, hogy nem a 86215 frtnyi tőke, hanem annak csak a kamatai hiányzanak, a tőke a kerület maga a maga subsistentiájában, az pedig meg nem hal, el nem vész! És segített!

Miért ne tehetne így az egyetem? Hiszen talán az sem vész el? Az is számíthat az életre úgy, mint a tiszai kerület; hiszen egy test, egy vér!

Vártam, hogy ezt a gondolatot realizálni fogja valamely szakember. Egy testvérünk már nagyon közeljárt hozzá, hogy megtegye; de nagyon alantjárt a numerusokkal. 400 frt penzió! Hiszen ennél több van a tanítóknak és tanítónéknak! (Hála Istennek! hála Istennek!) Ez nem elég nagy mézes kalács arra, hogy az ifjakat a theológiára, a paplakba csalogatná! A congrua, a 800 frt sem valami kövér ugyan, de hát . . . nem lehet! . . .

Mivel tehát — tudtommal — ezt a gondolatot szakember teljesen még nem realizálta, megkísérlem én. „Ut desint vires, — tamen est laudanda (talán?) voluntas!“

Mi az ev. egyetemes nyugdíj-intézet létesítésének legfőbb akadály?

Az, hogy nincs megfelelő alaptőkéje!

Mondjuk, hogy van! Ez legyen a fictiónk! Hol? Miben?

Az egyetemes magyarhoni ev. egyházban annak minden hívében és az egyházi vagyonban! Ez talán csak megmarad?!

Én azt hiszem, hogy ezen tőke el nem sikkasztható! Ne tessék nevetni! Sikkasztók járnak közel; több van, de különösen veszedelmes egy: az, kinek, melynek neve „a vallás szabad gyakorlatáról szóló törvényjavaslat.“ Ha ez nem tépázza meg egyházunkat, akkor a többi sem!

Én nem félek tőle! Nem tőlök sem!

Felteszem, hogy egyházunknak élő tagjai vagyunk! . . . Igen? — —

No ha igen, akkor van alaptőkénk!

Már csak a kamat kell!

Megkerül az is! Hogyan? Így! Minden egyes papi hivatalt, theologiai tanári, vallásstanári és tanítói hivatalt és minden egyes papot, theologiai tanári és vallásstanárt és tanítót részvényesnek tekintek, a ki a maga érdekében, amazok, hogy alkalmas egyéneket kapjanak; emezek, hogy mire megvénülnek, nyugodtan élhessenek, évenként bizonyos meghatározott díjat, tagsági díjat fizetnek az egyetemes ev. nyugdíj-intézetbe.

Ezen díj lehet kisebb, lehet nagyobb.

Az 1891. évi „Egyetemes Névtár“ szerint van 653 lelkész és 81 segédlelkész, theologiai tanár van 15 és vallásstanár van, mondjuk ez idő szerint összesen 5. A zsinati törvény értelmében minden 5000 lélekre egy lelkész számíttatván, a nagy egyházak berendezendő új lelkészi állomásai útján várható szaporodás 14.

Ha már most minden lelkészi hivatal után fizet az egyház évenként 20 frtot, az 667-szer véve ad 13340 frtot. Ha minden segédlelkész után fizet

az egyház 5 frtot (magukat a káplánokat nem adóztatnám meg, csak a káplántartókat), az 81-szer véve ad 405 frtot. Minden egyes lelkész fizet 20 frtjával évenként, az ad ugyancsak 13340 frtot. Minden egyes theologiai tanári és vallásstanári és tanítói hivatal után a fentartó (rendesen gazdagabb egyház, intézet) fizet évenként 20 frtjával, az 400 frt; minden egyes theol. tanár, vallásstanár és vallásstanító évi 20 frtjával 400 frt; tenne az egy évi jövedelem már az első évben (13340 + 405 + 13340 + 400 + 400 =) 27885 forintot.

A nyugdíj összege 800 frtban állapíttatnék meg. Így is jutna mindjárt az első év végével 34 félnek és a felmaradó pénz elég volna a kezelési költségekre. Igen, elég; mert én az egész kezelést legczélszerűbbnek találnám az egyetemes pénztár, illetve az egyetemes pénztáros útján, a kinek természetes gazdája és ellenőre éppen azon testület, mely ezen egyetemes ev. egyházi nyugdíj-intézetnek is jog- és természetszerű gazdája volna, t. i. az ev. egyetem, illetve az ev. egyetemes gyűlés.

Ha már most kimondatnék, hogy az első 5 éven belül nyugdíjazás nem történhetik és csak rendkívüli esetekben utalványozna az egyetem segélyeket, kegydíjakat, 5 év múlva már ezen évi tagsági díjakból és azok kamatainak kamataiból is szép kis alaptőke kerekednék.

Vegyük hozzá már most az e célra fordítható pénzeket, de és főképen a közalap járulékait milyen szépen növekednék, gyarapodnék az intézet!

De ez már számítás dolga

Ezt csinálja meg a szakértő

Én belé nem vágok!

Azzal azonban tartozom még, hogy legalább igen röviden indokoljam: miért függ egyházunk jövője igen nagy részben ezen kérdésnek szerencsés megoldásától?

Azért, mert ha az ifjuság a papi pályán jövőjét biztosítva nem fogja látni, nem fog reá lépni! Vagy ha jön is majd valaki, az azért jön, mert másutt nem tud boldogulni, sőt a tisztán lelkesedésből e pályára lépőket is annyira le fogják fogni a kenyérgondok, hogy az igazi lelkipásztori teendőkre, a milyenekre pedig a jövőben főképen lesz utalva a leendő papi nemzedék, sem ideje, sem kedve, sem — és pedig főképen — módja sem lesz. A szegénységet még csak megtűri az ember míg maga van, elszenvedi míg ketten vannak, de nem bírja, ha már többen vannak! A coelibatus nem kell! A sterilitas nem szabály! Elismeréssel, lelkesedéssel pedig a gyermeknek cipőt venni, de még csak foltoztatni sem lehet! És a nevelés költségei? — Elszorul a szív!

Nincs pénz, nem telik könyvre . . . a mi van, tartogatni kell öreg napjainkra, mert ha lemondunk, meghalunk, ki kell mennünk, ki kell takarodnia családunknak a parochiából, . . . minden krajczárt százszor kell megnézni, mielőtt kiadnók és akkor okosabb eltenni a ládafiókba. . . .

Hol jutna ujságokra? szaklapra?

És lassan-lassan elmaradnának a legjobbak is a kortól.

Hol jutna új ruhára? . . . Régiben kiméli meg az ember az ujat!

És íme rálépnének az elparasztosodás útjára. — — —

Fájdalom, hogy ez nem alaptalan rémlátás! „Vannak esetek!”

Avagy talán azt hisszük, hogy a jövő vallás-érti küzdelmekben megállhatunk elkeseredett, megtört lelkű, elmaradott katonasággal?

Ne engedjük azt a szellemet, azt a lelket, a mely e pályára viszi, kiöletni a papságban, a theol. és vallástanárok- és -tanítóknak.

Kopott rokkban, csüggedt lélekkel, — mire vállalkozzanak?

Biztosítsuk jövőjüket! —

Montecucoli szerint a háborúhoz három kell: pénz, pénz és pénz! Ide csak az egy: biztos tudat, hogy jövője biztosítva van.

Olyan az ország, a milyen a katonasága. Ha ez lelkes, az is virágzó. A nagyság nem határoz. Lám, a kis brandenburgi örgrófságból mi lett! A kis porosz királyság megnyerte Németország, meg Európa hegemoniáját! Ujabbkori Thebae!

Az Isten országa is úgy alakul, úgy néz ki, a milyen szellem munkásait vezérli, lelkesíti.

Mivé lett a kis mustármag?

A capitoliumi és az olympusi istenek — már csak a könyvekben élnek.

„Fel! fel! a bajt megelőzni korán!”

Félrehúztam a harangot! —

Kivánom, hogy: tűz legyen! A Szentlélek tüze, az egyházszeretet tüze, mely elenyészsze az akadályokat, ellenben melegítse fel a szíveket, hogy ne kelljen tovább panaszkodnunk:

„Csak mi rólunk nem gondoskodik senki!” . . .

Hörk József.

Válasz

a „Tanítók és papok” czimű cikkre.

Lehet, hogy e cikkre többen is nálamnál hivatatottabbak fognak válaszolni, hiszen benne úgy egyesek, mint egyházak, testületek és intézetek is nem egészen szelid és testvéries módon vannak érintve. Ez oknál fogva nem bocsátkozhatom az egész cikk taglalásába, csak azon passusaira tartom magam és szeretett egyházam érdekében állónak válaszolni, melyek bennünket érintenek, kerülvén oly esetek felhozását, a melyek új polemiát provokálhatnának.

A ntű cikkíró úr kollegájának ezen kérdésére: „Apropos! hát te mily viszonyban vagy a tanítóval?” — elpirulva ezt felel: „Hát biz én is úgy vagyok, mint az y . . . i kollega t. i. rossz viszonyban.” Hogy ez így áll, én eddig nem tudtam, pedig ismerjük (?) egymást majd 6 év óta. — Én sajnál-

nám, ha a dolog így állana. Mert hogy a gyűlésben egyik vagy másik egyháztagnak véleményét szabadon kimondja az indítványozóval szemben, s bárkinek is indítványa győz, ez még nem ok a rossz viszonyra a komoly férfiak közt. — A szólásszabadság úgy protestáns, mint hazai jog. — S valakit azért, mert nem parlamentárisan fejezi ki magát a gyűlésben, rosszakarattal, hogy ne mondjam tudatlansággal vádolni nem szabad. Hiszen a türelem rózsát terem. Hogy nálunk az egyház ügyébe a tanítónak be kellett avatkoznia, nem az ő akaratától függött egészen, hanem készítette erre az egyház anyagi zavaros helyzete, melybe az 1887-ben leköszönt lelkész úr vezetése alatt jutott. — Ekkor vizsgáltuk behatóbban az egyház pénzügyeit s mi lett a vége? . . . Mintegy másfél ezer forintot törülni kellett, a lelkész úr úgy egyházi, mint világi hivatalairól lemondott. — Ezen lelkész úrral történt, hogy a tanítónak azt mondta: „Tanító úrnak ott az iskola, s ne avatkozzék az egyház ügyeibe”. Mire a tanító ezt felelte: „Tiszteendő úrnak meg ott van a katedra s nem egyházi pénztár”. Ezt tehát a ntű cikkíró tévesen alkalmazza magára, mert ezt csak hallhatta. — E kifejezéssel is a tanító, mint választott presbyter és egyházi jegyző élt.

Lelkészünk leköszönése után az egyház, mondhatni egyhangúlag oda nyilatkozott, miben a leköszönt lelkész is osztozott, hogy menesszen folyamodványt s felsőbb hatósághoz, miszerint engedné meg 4 éven át nem választani lelkészt, hanem a szomszéd y . . . i egyházhhoz csatolja vagy időtöltőt kinevezni, hogy az egyház adósságát, 1500 ftot törleszttesse s iskoláját, a mely használhatlan, felépíthesse. — Ekkor a tanító ajánkozott, ezen idő alatt nem csekélyebb díjért, hanem ingyen ellátui az egyházat a törvény megengedte szolgálmányokkal. Tessék a kérvényt átolvasni, van-e ott a tanítói fizetésről szó? — Ekkor elneveztek minket aknamunkásoknak. — Most az utókövetkezmény igazat és elégtételt ad az egyháznak, a midőn a ntű főesperes úr ezt írja: „látom, Sz . . . meg nem állhat magában.” majd: „hol lakják a lelkész Sz . . . n-e vagy T . . . n, kemény dió, nem igen fogom én megtörni”. Így olvasta ezt fel a mi ntű urunk a gyűlésben. — Midőn kérvényünk visszajött el nem fogadtatván, beleegyeztünk a papválasztásba. A választás előtti késő estve aludni készülvén jött hozzám 2 legelőkelőbb tagja az egyháznak, s kérdék, ki lenne jobb a 2 jelölt közül? Én azt mondtam, „az egyház dolga”. Megnevezték jelöltjüket, a mi tantestületi elnökünket, ki mindnyájunk tiszteletét kivívta. — Azt mondtam: „hisz akkor helyes, megmutatja a holnap.” Addig faggattak, míg én elmondám, véleményemet; de csak egyénileg, s azt mondtam, hogy a k . . . i lelkész úr nekem jobban tetszik, hiszen abban semmi sincs. — haza mentek, én hon maradtam s mi lett az eredmény másnap? . . . Mostani ntű urunk 85 szavazattal 7 ellenében lett megválasztva. — Erre írja, hogy „a tanító választott az egyháznak papot, a kívül ő is békében tudjon élni”.

A leköszönés és új lelkesválasztás közt mintegy 9 hó mult el, minden törvény megengedte köteleiséget díj nélkül teljesítém. — A ntű úr megérkezése után néhányszor közölte is terveit velem, s jól ment a dolog. — De igen rövid időn oda nyilatkozott, megmutatja a tanítónak, nem X... ő! Mire való volt ez? A tanító örömmel átengedi a tért, eddig is 2 ízben leköszönt jegyzői állásáról, s a ntű úr el nem fogadja.

1890. tavaszán leégett az iskola. — Ujat építeni sürgős dolog. Egy ízben azt mondá a ntű úr: „olyan lehet mint a parochia, de palotát nem építünk.“ Több terv felküldetett az esp. számvevőszékhez. Az elfogadott terv szerint épült a mostani iskola, város dísze, egyház büszkesége.

Hogy rendszeres oppozíciót vezettem volna indítványának megbuktatására, nem áll. De egy-két esetet felhozok, a mely áll.

1890-ben az iskola javára tartottunk a szülőkkel gyermekmajálist, a melynek jövedelmét, gondolom 40 frtot a gondnokkal egyetértve aprólékos kiadásokra fordítottuk, mikor ez pár frttal többre ment, azt állítá a ntű úr, hogy buktam a majálissal s az egyház pótolni kénytelen. — Ezen számadásokat egy gyűlésben követelte tőlem időközben, hisz építkezésekkor annyi a baj, hogy azt egyszerre, bármely nap összeállítani nem lehet. — Haza mentem, hogy azt (40 frtról szólót) felkeressem, de az egyház kimélté tekintetéből családommal kamrában lakván, hirtelen nem akadtam rá. Mire a templomba érek, a gyűlésnek vége. Átadtam a számadást a felügyelő úrnak. De az meg nem mentett attól, hogy e gyűlésből kifolyólag hivatalos számmal és pecséttel ellátott hivatalos levelet ne kapjak a számadás 8 nap alatti betérjesztésére, különben stb.

A második eset ez. Tűz előtt a többi közt én is ajánlottam az új iskola építésére 50 frtot. Tűz után, daczára a tetemes kárnak, ígéretemnek ura maradtam. S a mint felépült, spalét táblát csináltattam a gondnokkal és 3 helyiséget kifestettem. Egy gyűlés alkalmával gyermekeimet kellett meglátogatnom, kik távol iskoláztak; határozatba hozatott a ntű úr indítványára, hogy, miután ez építkezési tervben nem volt, nem fogadtatik el. E határozat velem közöltetett. Legközelebbi gyűlésben előterjesztettem e reám nézve sérelmes határozatot s felvilágosítám a gyűlést, hogy az általam ajánlott összeggel történt. Egyhangúlag elfogadtatott. Ilyen a nem akarom mondani, rossz akaratu, hanem talán idő előtti lépés, mert ezt a végszámadásnál lehetett volna tenni. Erre csakugyan rá lehetne mondani: „ut aliquid fecisse videatur.“

A mi a templomi életünket illeti, arra a következőket jegyzem meg:

Hogy több éneket nem éneklünk, tény. Egyházunk mintegy 19 községben van elszórva, a fele helyben. A gyermekek nem itt járnak iskolába, hanem saját falujukban, idegen felekezetű iskolákba. Hívek ünnepnapokon jönnek, többnyire ismert énekeket veszünk elő. S nem tehetünk róla, hogy a

nagytszt. úr más dallamát ismeri ezeknek, milyet sem Nagy Lajos úr, sem más orgonista nem ért. Nálunk szokás gyermekekkel temetni, a gyülekezet nem énekel, levén az 5 felekezet közt mienk a legcsekélyebb. Kivált, ha új dallamot veszünk elő s a kántor vagy köhög vagy más oknál fogva az a 3—4 alig 10—11 éves gyermek könnyen félre megy, a mint az egyszer megtörtént. De semmi feltűnést nem okozott.

Hogy templomban felsültünk énekünkkel, igaz. De a ntű úrral együtt. A dolog így áll. Konfirmáció alkalmára a gyermekeket új dallamra tanította a ntű úr, én azokat piano orgonával kísértem. Az ének más dallama ismert lévén, a gyülekezet bele énekelte a maga dallamán. No de ezt is mi hamar elfelejtettük. Erre mondták, hogy elrontottuk az éneket, s erre jött fel egy derék presbyterünk a chorusra s azt mondá: „énekeljétek az ismert dallamán.“ Ez a presbyter legközelebb lemondott; miért? Talán a ntű úr tudná megmondani. Ez a presbyter úr kérte egyszer a ntű urat, ne írjon a lapokba s ne feszegetse aunyira a vallási dolgokat, mert ez a többnyire vegyes családokban nem tetszik. Megigérte.

Hogy a ntű úr az iskolában a vallástanítást átvette, tény. Én 27 évig tanító vagyok. 1871 óta itt s ez idő alatt 70—80 tanítványom volt, köztük 25—30 evangélikus, a többi idegen. 2 éven tanított, tanítványaim száma 40-re olvadt. Ez iskolánk erkölcsi és a tanító anyagi vesztesége, lévén a tanító fizetésének legnagyobb része a tandíj. Az esp. dékán ajánlata folytán, hogy a vallástanítás legyen egyöntetű, ismét a tanító tanítja a vallást. A tanítványok száma meghaladja a 60-at. Miért? —

A mi a „nehány buzgó, templomba járó hívet“ illeti, nem tudtam semminek a nyomába jönni. Tudomásunk nincs róla. Hacsak az nem, hogy mint mindenütt, itt is egyik a másikat megvárja s együtt jönnek be. Egy hívőnk van, ki mihelyest az orgona megszólal, megy ki s későn jön be. De ez csak egy, s 1871 előtt elődöm volt. Azóta is úgy nyilatkozott, hogy több joga van a sz—i állomáshoz, mint nekem. Ehhez semmi közöm.

Volt már ittlétem óta több esp. gyűlés, püspöki látogatás, sem iskolánk, sem az istentiszteletünk ellen panasz nem emeltetett, csak azt jegyezték meg, hogy bizony az orgonát megújíthatnók, illetve ujat vehetnénk. De ha nincs pénz. Templomunk a mult század vége felé lett felszentelve s az orgona már akkor mint ócska bele állítva, bizony aunyira rossz, hogy nem akadtam kollegára, a ki azon játszott volna, daczára felszólításomnak. Ennek nem ártana leczkét adni, túrne ő is valamit, necsak a kezelője.

Nem elég, hogy anyagi csapás, filoxera kivette kezünkől a kenyér nagyobb részét, a kisebbiket, sajnós, magunk teszszük keserűvé.

Egyházamtól, iskolámtól semmi el nem vonz, haladok lassan, csendesesen meggondolva s nem hevesen, hogy a czélt túl ne lépjem. Bajainkat orvosoljuk itthon, ne valótlan hírlapi czikkekkal, hogy mások nevéssenek bennünket. Munkálkodjunk közös erővel,

egymás gyengéit elnézve egy cél lebegjen előttünk: a prot. egyház és leánya, az iskola, melyek feje a Jézus Krisztus.

Egy tanító.

IRODALOM.

Néhány héttel ezelőtt Kövi Imre iglói főgymnasiumi tanártól a következő című könyv jelent meg: „Matematikai feladatok a középiskolák felsőbb osztályai számára. Az értesítőben közölt feladatokból kiírta, rendezte és a megfejtett feladatokkal gyakorló könyvvé összeállította Kövi Imre, iglói tanár“.

A könyv 975 feladatot tartalmaz, melyek átölelik a középiskolai mennyiségtani tananyag összes részeit. A feladatok szakértelemmel rendezték, megfejtésük könnyen áttekinthető, világos s e körülmény könnyűvé teszi a könyv kezelését tanárra és növendékre nézve.

Szerző a tanév elején szétküldte az előfizetési felhívást, újév táján a szaktanároknak a tiszteletpéldányokat, s most e sorok által is felhívjuk az intézetek figyelmét e hasznavehető tankönyvré.

Ha a megrendelések a szerzőnél történnék, akkor minden hatodik példány ingyen jár.

A mint értesülünk, több ev. ref. és kath. középiskola megrendelte a könyvet (ára 80 kr.) így például a mármaroszigeti, szatmári, győri, pozsonyi, kalocsai főgymnasiumok; az ág. hitv. ev. főgymnasiumok közül az iglói főgymn. kivételével eddig még egyetlen egy sem. Fischer Miklós, főgymn. igazgató.

Hajnal. Belmissiói folyóirat szerkeszti Dr. Szabó Aladár. Megjelenik 32 oldalon, a nyári hónapokat kivéve minden hó utóján. Előfizetési ára egész évre 1 frt. Kiadja Hornyánszky Viktor. — Hogy a belmissió terén hazai evangélikus egyházaink a külföldi evangélikus egyházakhoz képest nagyon elmaradtak, az köztudomású tény. A milyen sajnálatos volt ez, ép oly örveudetes nemcsak a belmissiói munkásság szükségének átérzése, mely hovatovább annál több helyen, legelőkeltebben a városokban jelentkezik, hanem a munkának megkezdése is, melyben különösen Budapest fő- és székvárosának ev. ref. egyházi férfiai előljárnak. E törekvés egyik kimagasló tanúsága a fönt címzett belmissiói lap, melyről igazán elmondhatni, hogy nemcsak hézagot pótol, hanem egy jobb jövő elérésének hajnalát jelzi. A mély vallásosságú, gyakorlati érzékű s tudományos képzettségű szerkesztő neve s eddig kifejtett céltudatos munkássága biztosítékul szolgál arra nézve, hogy úgy maga a vállalat, mint a kitűzött földadat a legjobb kezébe van letéve s tömeges pártolás mellett meg fogja hozni mindkét evangélikus egyházunkra a lélek bensejében való megújulás Isten lelkétől származó áldásait. —

A 1. szám tartalma: 1. Szándékaink, Szabó Aladártól. 2. John Bost, a francia belmissió egyik apostola Szóts Farkastól. 3. Prédikációi vázlatok. I. és II. Talmage és Petri Elektől. 4. A vak asszony. Elbeszélés Dr. Kecskeméthy Istvántól. 5. Szép honom, otthonom. Fordította Szász Károly. 6. Belmissiói mozgalmak. Lapszemle. Irodalom. — Minden egyes cikk nemcsak kedves olvasmány, hanem vallásos érzület ébresztésére s különösen a belmis-

sió ügye iránt szükséges érdeklődés ápolására kitűnően alkalmas. Adja a kegyelem Ura, hogy a csekély ár mellett népünk között általánosan elterjedne e nagyon is szükséges és hasznos folyóirat!

Ez azért is nagyon kívánatos, mert úgy a szerkesztő és munkatársak szellemi fáradozásukat, mint a kiadócélg nagy anyagi áldozattal járó vállalkozását a belmissió nálunk még meglehetősen parlagon heverő szent ügyének kívánják szentelni úgy, hogy az előfizetési díjak egy éven át egy belmissió alap létesítésére fordíthatnak, a melyből a szerkesztőség segélyt nyújt ott, hol arra belátása szerint legnagyobb a szükség. Az ég Urának szent áldása nyugodjék a vállalaton!

Pál apostol élete és levelei. Dr. Masznyik Endre ezen nagyszabású művének I. részéből: Pál életéből, megjelent a III. és IV. füzet s ezzel együtt 10 nyomtatott iv forog már közkézen. Mennél mélyebben igyekszik behatolni a szerző a nagy apostol lelki világába, annál inkább vonja magával az olvasót is. S a mily élvezettel követjük őt fejtegetéseiben, úgy erősödik ama meggyőződésünk is, hogy e műben egyházi irodalmunk egy kiváló s még a külföldi gazdag irodalomban is számot tehető, becses munkával gyarapodik. Ép e meggyőződés következtében némi sajnálattal olvassuk a kék boríték belső oldalára nyomtatott tudnivalót, melyből látjuk, hogy az előfizetők és megrendelők nem igen tesznek eleget köteleességöknek, mert a szerző a II., III. és IV. füzetek árának 1 frt 5 kr. beküldését sürgeti, sőt a közönséget arra is kell emlékeztetnie, hogy a két részből álló nagy műnek I. része: Pál élete 3 frtba kerül. Lehetetlen újólag is kifejezést nem adnunk abeli óhajtásunknak, hogy a mily lelkesült odaadással s nagy tudományos készlettel dolgozik művén a szerző, ép oly általános kell hogy legyen az evangélikus közönség pártfogása is.

Koszorú. A magyar protestáns irodalmi társaság népies kiadványaiból megjelent három füzet. „Az ócska biblia“, írta Forgács Endre; „A gályarabok története“, írta Marton Sándor és „A Barkóók árvája“, írta Csengey Gusztáv. Minden füzetkének ára 4 kr. Már a főszerkesztő, Kenessey Béla és a felelős szerkesztő, dr. Kecskeméthy István nevei biztosítékul szolgálnak arra, hogy magyar népünk e kiadványokban csak jót és épületest nyer. De a füzetkék tartalma is olyan, hogy a mily örömmel és élvezettel olvassa a művelt ember ép oly tanulságos és hitbuzdító szellemi eledelt nyer benne a kevésbé művelt nép. Fogadjuk hálával s hálánkat tanúsítsuk határozó pártfogással és buzgó terjesztésével a füzeteknek.

Világnapló. Erdekes vállalat élére állott ismét a „Telefon Hírmondó“ szerkesztője, J. Virág Béla budapesti hírlapíró. „Világnapló“ czímen oly hetilap jelenik meg szerkesztésében február hó elején, mely eddig pártatlanul áll a maga nemében. A hírek lexikonja lesz ez, vagyis hetenkint összegyűjti a hét folyamán a világsajtóban megjelent összes érdekes híreket és cikkeket. A rendkívül érdekesnek ígérkező hetilap előfizetési ára egy évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. A pénz a „Világnapló“ kiadóhivatalának küldendő: Budapest, IX., Rákos-utca 2. Az új vállalatot melegen ajánlhatjuk olvasóink figyelmébe.

BELFÖLD.

A kishonti ág. hitv. ev. egyházmegye rendkívüli közgyűlése. Rendkívüli időben, — rendkívüli tárgyban, s rendkívüli érdeklődés mellett folyt le február hó 12.-én — Rimaszombatban, — a kishonti egyházmegyei elnökség által egybehívott közgyűlés. Csak egyetlen tárgya volt, de ez magában elég volt arra, hogy az egész egyházmegyét lángba borítsa, s a legválságosabb helyzetbe sodorja...

E tárgy a klenóczi papválasztás ügye.

Ismertetve volt ez ügy az „Ev. Egyh. és Isk.” m. é. 46. számában közöltetvén ott az egyházmegyei elnökség ama határozata is, melylyel Bodiczky Mihály pongyeloki lelkész a jelöltek sorából kizárattott. — Jeleztetett az is, hogy ezen elnökségi határozat a klenóczi egyház 1003 választója közül 316 által valamint Bodiczky Mihály által is, a tiszai egyházkerület elnökségénél megfélebbztetett.

E felebbezést, illetve az egész ügyet az egyházkerületi elnökség az egyházmegyei közgyűlés elé utalta, mint a mely „a régi gyakorlat szerint első sorban van jogosítva az egyházmegyei elnökség határozata és e felebbezés felett bírálólág nyilatkozni.”

Az egyházkerületi elnökség eme határozata következtében hivatott egybe az egyházmegyei közgyűlés.

Az egyházmegye ezzel válságos helyzetbe jutott, — mert előre lehetett tudni, hogy nem annyira a klenóczi egyház maga, mint a kebelében s annak körén kívül levő izgatók, a Bodiczky párt rajongó pánszláv kortesei, mindent el fognak követni, hogy az egyházmegyei elnökség határozata ellenében többséget szerezzenek. Másrészt az egyházmegyei elnökséget, törvényes, igazságos — s egyszersmind hazafias eljárásában — támogató és megvédő hazafias magyar párt, minden erejét összeszedi, hogy lelkes, bátor vezéreit s a személyünkkel összeforrt igaz ügyet ne csak megvédje, hanem a küzdterén győzelemre vigye. Szóval e rendkívüli egyházmegyei közgyűlés összehívása harczy kürt volt, melyre a két párt táborba szállt; — elkészíté haditervét, számba vette embereit, — s harczyra készen állt. Mindenki tudta, hogy a harczy kikerülhetetlen, és annak kimenetele nagyfontosságú; mindenki érezte, hogy attól az egyházmegye jövője függ.

Ily körülmények között jött el a közgyűlés napja; melynek reggeli 8 órájára a gyönyörűen megújított templomba hívta a harangzó, a gyűlésre egybesereglett egyh. képviselőket — hol buzgó ének, Kapi Gyula helyi kántor jeles orgonajátéka után Kemény Lajos egyházmegyei főjegyző imádkozott a szt. Lélek segédelméért. A rövid istentisztelet végeztével a főgymnasium torna csarnoka felé — mint a közgyűlés helyére — sietett mindenki. A torna csarnokban érdekes izgalmas kép tárult a belépő elé. Lázas izgalomtól kipirult arcok, ... szenvedély tűzében csillogó szemek, reménykedő mosolytól piros és szorongó félelemtől halvány ajkak ... ideges nyugtalanság, arczfintorok jelzik, hogy a légkör telve van gyűnyaggal, — s csak egy kis szikra kell, ... s Vaillant nélkül is robbanás lesz a házban.

Az izgalmas kép mintegy szelidebb vonást nyert, mikor az elnökség — jegyzők, alespares ügyész elfoglalta helyét. Feszült érdeklődéssel fordult oda minden szem, várva a gyűlés megnyitását.

Kubinyi Aladár egyházmegyei felügyelő szívélyesen üdvözölvén a megjelent képviselőket, röviden jelzi, miért hivatott egybe a közgyűlés. A tárgy ismerős lévén nem vázolja, az ügydarabot a közgyűlés asztalára teszi le. E közgyűlés az elnökség egy ténye felett fog bírálólág nyilatkozni, mely a kerületi elnökség által ide utaltatott. Kijelenti, hogy a felelőség alól, melylyel minden tényeiért felelős az elnökség, magát kivonni nem akarja; kijelenti az elnökség nevében, hogy ha százszor előfordúlna, mindég azt a határozatot hozná, mert ez a törvény; kijelenti, hogy kegyelmet, elnézést nem kérnek; igazságos elbírálás alá bocsátják a tény, de egyszersmind bizalmi kérdéssé teszik, ... s ha elíteltetnének e tényükért, le fogják vonni a következtetést.

E rövid férfias kijelentéssel zárva beszédét a nagy többség részéről felhangzott éljenzés kíséretében a gyűlést megnyitotta, mire a képviselők igazolása után a közgyűlés megalakúltnak jelentett ki. A hitelesítő bizottság megválasztása után kipattant az első villám szikra, mely csinos kis vihart szült.

Bodiczky Mihály pongyeloki lelkész, ez ügyben nagyon is közlelő érdekelte fél, Kubinyi Andor főszolgabíró hivatálával való visszaélés vádjával támadta meg, állítván, hogy többekre hivatalos pressiót gyakorolt.

Bodiczky-t támogatta Markovics Pál rákói lelkész, ezenvedélyes hangon vagdalgán a levegőget. Kubinyi főszolgabíró férfiasan utasította vissza az ellene emelt vádat, s a Bodiczky és pártja részéről véghezvitt házalással vágott vissza. Mint jól talált oroslán, ordított fel erre, (szebb kifejezést fájdalom! nem is használhatunk) a vipera had, — s midőn a főszolgabíró Kubinyi Géza orsz. képviselő is védelmébe vette, Markovics nem bírta fékezni indulatát, s oly éktelen lármát csapott, hogy Kubinyi Aladár elnök, hatalmas figyelmeztetéssel rendreutasítást helyezett kilátásba számára. Az elnöki szó hatott, s a felcsapott hullám visszatért medrébe, de Kubinyi főszolgabíró ellen a panasz benyújtását jelentették be a támadók. Ezzel a csinos vihar elzúgott, s beállt a jótékony csend, mely az elnökség jelentése alatt mindvégig feszült figyelemről, ez pedig a jelentés igaz, tárgyilagos voltáról, az elnökség tekintélyéről s az ellenséges érzületek mellett is megadott tiszteletről tett bizonyosságot.

Az elnökség jelentése — történeti sorrendben — tárgyilagosan az okiratokra hivatkozással adja elő a klenóczi papválasztás ügyében tett eljárást, s a tárgyalás menetére azon ajánló előterjesztést teszi, hogy az illetékességi kérdés felvetésének mellőzésével, melylyel az érdemleges döntés elől két uton menekülhetne a közgyűlés, t. i. a zsinati törvény 18. §-ára való hivatkozással az egyházkerülethez, hova fellebbezve is van felterjesztése, vagy a törvény 329. §-ának e) és g) pontjai alapján a törvényszékhez utasítása által — döntsön a közgyűlés érdemlegesen, még pedig úgy, hogy olvastassanak fel az összes ügyiratok sorrendben, s a vita mellőzésével tétessék fel névszerinti szavazásra a következő kérdés: „az egyházmegyei elnökségnek a klenóczi lelkészválasztás során, m. é. 752. sz. a. hozott határozatát, az ellene beadott felebbezésekkel szemben fentartva, elfogadja-e a közgyűlés saját határozatának — igen — vagy nem?”

Végül zárja az elnökség jelentését azon határozott

és megmásíthatlan nyilatkozatával, hogy a szavazásra ajánlott kérdést tartalmilag magára nézve bizalmi kérdésnek tekinti, s állását az eldöntés eredményéhez köti.

E jelentés után, az elnökség helyét elhagyván, azt Malatinszky Frigyes hivatalban legidősebb egyh. felügyelő és Liszkay János alesperes foglalták el.

Következett erre az összes ügyiratok felolvasása, mi maga közel két órát vett igénybe.

Az ügyiratok felolvasása után, Kubinyi Géza képviselő, röviden ajánlotta az elnökség fentebbi kérdésének szavazás alá bocsátását.

De hát nem azért voltak ott Markovics, Daxner, Bodiczkyék, hogy a vita elkerültessek, . . . gondoskodtak ők arról, hogy minél messzebb húzódjék az ügy felett való döntés, hogy ha harc, hát legyen harc! Fáradtságuk csak részben sikerült, mert a megállapodás szerint a magyar párt csak a szavazásnál mérte össze velük a kardját.

(Folytatása következik.)

Protestánsok szövetezése katolikusokkal. Minek lehetne másként nevezni a bánási esperesség azon törekvését, hogy az esperességek bevonásával mozgalmat óhajt indítani az úgynevezett egyházpolitikai reformjavaslatok ellen. A katolikusok megkezdték a mozgalmat, — ők folytatják. Ez a körülmény magában véve nem baj, mert hát azért a világ össze nem omlik, ha Magyarország képviselőházában egy, esetleg két törvényjavaslat megbukik; de baj ránk, protestánsokra nézve az, hogy ha a szőnyegen levő úgynevezett egyházpolitikai törvényjavaslatok megbuknak azért, mert velük együtt bukik a kormány. Még ez sem volna a legnagyobb baj, de legnagyobb baj ránk protestánsokra nézve az, hogy ha ez a kormány megbukik, a legnagyobb valószínűséggel oly kormány fog az ország ügyei hajójának kormányához ülni, mely minket protestánsokat háttérbe szorít. Ki biztosít bennünket arról, hogy nem fog-e a katolikus párt uralomra jutni! Akkor pedig jaj mi nekünk! Pedig minden jel arra mutat! A nemzeti kaszinó-választmányából kibuktatták a szabadelvű embereket s klerikálisokat választották be; a gyulai képviselő testületből egy országgyűlési képviselőt s több, az egyházpolitikai reformjavaslatokat pártoló egyént szabadelvűségük miatt kiszorítottak és a katolikus eszméket és érdekeket szolgáló egyéneket választották be. Ki fog bennünket arról biztosítani, hogy nem így lesz-e másutt is? Mi protestánsok erőtelenekek vagyunk ahhoz, hogy a gazdag és hatalmas katolikus egyházzal versenyezzünk. Most még a kormány is küzd a katholicizmus megtörése érdekében, kötelességünk volna a kormányt ezen küzdelmében támogatni. És mi a helyett, hogy e kormányt a katholicizmus megtörésére irányzott törekvésében támogatnánk, némi csekély zsebbevágó dolog miatt a katolikusokkal egyetemben az egyházpolitikai reformjavaslatok s ezekkel együtt a kormány megbuktatására törekszünk. Uraim, ez nem jól van! Félek, rossz vége lesz ennek! Kár protestánsoknak katolikusokkal egy célra törekedni s így, habár nem is nyiltan, de tényleg katolikusokkal szövetezni! Igaz, hogy ha az úgynevezett egyházpolitikai reformjavaslatok megvalósulnak, akkor veszünk néhány forintot s néhány lelket, de kérdés, nem veszítjük-e el létjogunkat, ha a jelen túsában a katholicizmus győzedelmeskedik az állam felett! Azért jó lesz, igen jó lesz, két-

szerezen vigyázni s jól meggondolni, mi eredménye lesz annak, ha az egyházpolitikai reformjavaslatok ellen mozgalmat indítunk s így a katolikusokkal egy célra — a jelen kormány megbuktatására — törekszünk!

A rimaszombat-tamásfali ág. h. ev. egyház örömnempe. (Folyt.) Épületes, — lélekemelő, — buzdító az a kép, mit vallásos melegséggel megrajzol; — evangéliomi protestáns egyházunk életképének mondhatni azt kicsiben, — s ép azért, — bár szerény vázlatban, ime bemutatjuk azt.

A II. József-féle türelmi rendelet után, a rimaszombati és tamásfali egyesült hitsorsosok — kik istentiszteleiteket addig mintegy titokban — Tamásfalán az Andrik család csűrében tartották, — élükön a lelkes, fáradhatlan és áldozatkész felügyelővel, Görber Mihálylyal, lépést tesznek, sőt magánál, körútjában a várost meglátogató II. Józsefnél küldöttségileg kérvényeznek, hogy leányegyházzá alakulhassanak; s mikor ez nem sikerül, — nagy erőmegfeszítéssel áldozatot hoznak arra, hogy engedélyt nyerjenek anyaegyházzá szervezkedni, — templomot építeni. Hő vágyuk Hont megye közgyűlésének 1786. évi engedélyével megvalósul, — a kiadott engedély-okmányban, — az ő s utódaik nyilvános szabad vallásgyakorlása elismertetik s biztosítottatik.

Ez engedély megnyerése után, első öröm- s hálaünnepüket 1786. febr. 5-én Töltéssy Sámuel hitsorsos csűrében tartják, — s e csűr a templom felépültéig ábitatoskodásuk helyévé lesz. — Majd a kiszemelt közterületet 300 frton Hontmegyétől — az egyház beltelkéül — megveszik s rajta 1786. aug. 7-én a templom alapjait lerakják, — s vallásos lelkesedés szülte áldozatkészség mellett a templomot felépítik 6023 frt költséggel s azt 1790. évi jul. 4-re esett Szbsg. ut. 5. vasárnapon az Ur hajlékaül felszentelik.

Egy örök nevezetességű királyi tény emelkedik ki itt az egyház idejéből, — nevezetesen az, hogy III. Gusztáv Adolf svéd király 1787-ben, a bécsi svéd királyi követtség megszüntetett kápolnájának összes szent eszközeit, s ezek között a gyönyörű oltárképet, — mely Jézust a kereszten — tünteti fel — az építkező egyháznak ajándekul küldi.

Igy száll át a hitbuzgó elődöktől — a jelen nemzedékre a vallásos örökség — a templom, A kedvezőtlen talajviszonyok miatt azonban, a templomban a penész üti fel fejét, — s zöld — polypkarjaival hova tovább szorosabban fonja át a templom belsejét. — Minden évvel száználmasabb, — tarthatatlanabb helyzetbe jut, s fennállásának századik évfordulója elé — gyászos állapotban néz!

Ámde a jelen nemzedék megérte szent kötelességét! Luther 400-éves emlékünnepe — életre kél a templom-újítás eszméje, s 36 frt offertoriummal letéttetik ez eszme megvalósulásához az alapkö, melyen lassan lassan felépül, — megtestesül az eszme. Buzgó lelkek hordják hozzá a homokszemeket, az épületköveket, s bár közbe az evangéliomi hitbuzgóság nagy áldozatkészséggel, diszes iskolát emel, . . . 1887-ben mégis közgyűlési határozat hirdeti, hogy az egyház a templom 100-ik évfordulóján jubileumot ül, jubileumi áldozatot hoz azért, hogy templomát a nedvess talaj behatásától alagsövezés által megmenti s avult belsejét megújítja.

S e határozatot végre is hajtja. 1892. őszén megtörténik az alagsővezés kívül a templomon, 1893. tavaszán belül. — A munka nagyszerű eredményt szűl. — A templom faláról, — felső talajáról — mintegy varázsűtésre — elvonul a penész zöld polyppja, — s a nehéz, szinte fullasztó dohhal telített levegőt, — száraz, — kellemes légkör váltja fel. — Az alapvető munka kész, . . . s gyorsan — nő, épül a többi, . . . — mert vele nő a vallásos lelkesedés, — áldozatkésztség, mely gazdagon osztja az Ur oltárára a jubileumi áldozatot. — *Stra?* 10,583 frt költéssel — a templom jubileumi díszben áll!

És a források, mik e tekintélyes összeget ontották? 1300 frt gyűjtött tőke, 2700 frt a hivek önmegadóztatása, s mintegy 5000 frt a hivek önkéntes adakozása!

Ime a vonzó, kedves, lelkesítő kép főbb vonásokban, — az egyes szinte vonzó részleteket — majd alább adjuk. — Az alkalmi beszéd is ez apróbb vonásokkal zárul, s helyet ad az ünnepély befejező részének. —

(Folytatása következik.)

y+s.

VEGYESEK.

— 50 éves jubileum. F. é. febr. 7-én ünnepelte Masz-nyik János t. földvári ev. lelkész pappá szenteltetése 50 éves fordulóját és pedig a jubiláns jellemének, egész életének megfelelően, saját kívánságára csendben, puritán egyszerűséggel. A jubiláns, ki az 50 évből 48-at a t. földvári egyház körében töltött, 1844. febr. 7-én szentelte fel bold. Kiss János püspök Sopronban nagy szőlősi (Veszprém m.) segédlelkész. Ennek emlékére a t. földvári gyűlekezet különleg egyszerű, de lélekben emelkedett ünnepélyt rendezett. Délben tisztelgett a presbyterium a két tanító és segédlelkész vezetése alatt, a mikor is a hivek megbízásából Sax Frigyes segédlelkész üdvözölte a jubiláns, és három kis iskolásleánya egy versecke elmondása mellett a hivek adakozásából szerzett aranyozott ezüstkelyhet adott át neki, miket a jubiláns meghatva válaszolva köszönt meg. — Estefelé tisztelgett a világi hatóságok, más felekezetek és egyéb erkölcsi testületek képviselői Dr. Hajdú József főszolgabíró és Bihari Lajos ref. lelkész vezetése alatt. Délben a presbyterium este pedig az intelligentia tagjai voltak a parochia asztalának vidám vendégei. —

— Hrk János málnapatagi lelkésznek f. hó 2-án tűzte mellére a koronás arany érdemkeresztet Nógrád-vármegye érdemes főispánja Málnapatagán, havá 20 más úriember kíséretében jött. Az ünnepies átadást — Kuhinka Géza uri házában — fényes bankett követte. Az érdemkereszt feltűzésénél a málnapatagi hivek nagy száma jelent meg. Az eszeresség jeles felügyelője levélben üdvözölte a kitűntetett lelkészt.

— Értesítés és kérelem. „Útmutató az ág. hitv. ev. egyházközségi háztartás vezetéséhez, a zsin. törvények rendelkezései szerint“ című dolgozatomra a megrendelések szépen megindultak. De mégis, hogy se kicsit se túlnagyot ne markoljak a példányok nyomtatásánál, bizalommal kérem a k. Testvéreket: sziveskedjenek megrendeléseiket hozzám lehetőleg mielőbb beküldeni, hogy a példányok mennyisége iránt valamennyire tájékozva legyek. A megindított nyomtatási munkát késleltetni vagy éppen visszatartani nem szeretném. Kecskemét. 1894. febr.

Laukó Károly.
ev. lelkész.

— Az új-fazekas varsándi ág. hitv. ev. egyház az 1892-ik évben fennállásának száz éves évfordulóját ünnepelvén, annak emlékére egy második tanítói állást létesített. Az ügybuzgó presbyterium legutóbbi ülésében ezen tanítói állással kapcsolatban egy második iskola és tanítói lakás építését határozta el; mely lakás és iskola költségeinek fedezéséhez Máthé Sándor gondnok száz forinttal járult. Igy fejlődik azon egyház, melynek nemesen gondolkozó igazi tanügybarát lelkésze és áldozatkész tagjai vannak.

— A tiszaföldvári. (J.-N.-K.-Szolnok m., békési egyház.) gyűlekezetben 1893-ban élve született 28 f. 27 l. = 55 gy; meghalt 22 f. 23 n. = 45 egyháztag (ezekből tíz éven aluli gyermek 31 — ebből torokbajos járványban 11 gyermek! — felnőtt meghalt 14, ebből kolerában 2); eskettetett 4 tiszta és 7 vegyes öszs. 11 pár. (r. kath.-al vegyes 6 pár. — ref.-al vegyes 1 pár.); Confirmáltatott 16 l. 10 f. = 26 gyermek. — Áttért hozzánk 2. tőlünk 2. — Lélekszám az anyában 1100; a szórványokkal 2000. A fentemlített 55 keresztelten kívül megkereszteltetett, de anyakönyvezés végett áttétetett 23 róm. kath. és 4 ev. ref. gyermek. —

— Az alsó kubini leégett evang. templom felépítésére adakoztak: Utolsó kimutatás: 5321 frt 73 kr. 216. Nagyvárad ev. egyház 5 frt. 217. Gyűjtés Amerikában Zimányi János által 22 frt 22 kr. 218. Erzsébet mecklenburg-sverini nagyhercegnő 18 frt 65 kr. 219. Okolicsna- és vitálisfalvai fiók egyházak 3 frt 50 kr. 220. dr. Medszih-radszky Frigyes 10 frt. 221. Alsó-kubini egyháztagok 6 frt 20 kr. 222. Magyarhoni ev. egyetemes gyámintézet 887 frt 91 kr. 223. Alsó-kubini egyháztagok 26 frt 12 kr. 224. dr. Lechler gesz. szuperintendens, Ulm 3 frt 74 kr. 225. Knazsovics Emil a. kubini egyháztag 10 frt. 226. Zuráni egyház, Mosony 22 frt. 227. Padaróczi egyház, Gömör 44 kr. 228. Naarfalvi ev. egyház 50 frt. 229. Neepáli ev. egyház 19 frt. 230. Ruszti ev. egyház 1 frt. 231. Soproni női egylet 20 frt. 242. Dunántúli gyámintézet 26 frt. 233. Budapesti német egyház 10 frt. 234. Budapestről a. kubini előjáróság által 75 frt. 235. Turóczt.-mártoni ev. egyház (gyűjtés) 30 frt 13 kr. 236. Párniczky Miklós kubini egyháztag 2 frt. 237. Krúpa András egyháztag 2 frt. 238. Zimányi János Bpestől 10 frt. 239. Bobcsék Mária Bencúr egyháztag 5 frt 240. Szkytsák Ignác 10 frt. 241. Kostialik János 1 frt. 242. Mesko Újhelyi Zsófia 5 frt. 243. Glockeni ev. egyház 4 frt 50 kr. 244. Ó-turai ev. egyház 54 frt 95 kr. 245. A. kubini telkes gazdák az eladott erdőből I. részletet: 933 frt. 246. Békés-csabai egyház gyűjtése 44 frt 10 kr. 247. Lisói ev. egyház 5 frt. 248. Börzsönyi egyház 6 frt 10 kr. 249. Csácsi ev. egyház gyűjtése 21 frt 40 kr. 250. A. kubini polgári táncmulatságból tiszta maradvány a rendezőség által a templom javára átadott 405 frt 28 kr. 251. Kuka Gusztáv kubini 5 frt. 252. özv. Szárenyi Zuzsána alsó-kubini 2 frt. Összesen: 8084 frt 97 kr. Mély köszönettel A.-Kubin, 1894. febr. 14-én *Novák Pál*, lelkész. A 250. sz. a. összegben foglalva van tek. Csaplovics Simon szolgabíró úrnak 100 frtnyi adománya, melyért itt is külön az egyház nevében hálás köszönetet mond a közlő.

PÁLYÁZAT.

— Keresek segédlelkészt, ki a német és magyar nyelvet tökéletesen bírja s német nyelven szónokolni és fungálni képes. Javadalom: esetleg 1000 frtíg terjedő készpénz, egy lakoszoba fűtés- és világítással. A kellően felszerelt folyamodványok f. é. márczius 15-ig hozzám, Deáktér 4. sz. beküldendők. Budapesten, 1894. febr. 9.

Schranz János,
ev. lelkész.